

DÉLVIDÉKI LAPOK

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hetenként kétszer, csütörtökön és vasárnapon.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szi don József könyvnyomdája, Lugos (Vértes-palota).

Felelős szerkesztők:

Dr. Haus József és Dr. Fránki Béla.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Előfizetési árak

(házhoz küldve vagy bérmentes postai szétküldéssel):

Egész évre . . . 16 kor. | Negyedévre . . . 4 kor.
Félévre . . . . . 8 „ | Egyes szám ára 16 fillér.

Társadalmunk.

Évek hosszú során szemléljük annak az ellentétnek szomorú, visszás képét, a melyet városunk külső, látszatos emelkedése és belső társadalmi életének hanyatlása, vergődése tár elénk. Mig építkezés, esinosodás dolgában nap-nap után újabb vívmányt, haladást jelez, — társadalmunk, szellemi életünk egyre kimerültebbé, züllettebbé válik, — úgy, hogy hova-tovább a szép város temetőhöz fog hasonlítani, melyben díszes síremlék között bolyongnak az emberek, — keresni a meghalt lelket.

Mintha már Madách falanszter-világát élők, az emberek számokká sülyednek, az egyéniségek varázsa megszűnt, az összetartozóság érzete semmibe foszlott. Az intelligencia jó része jó-megy; ittlétét száműzetésnek, átmenetnek tartja. Mig itt kell lennie, tétlenül kárhóztatva nézi a magyarság senyvedését; a mint lehet, felszedi a sátorfáját s megy oda, a hol derültebb a világ, üdébb az élet. Eszmének, léleknek sehol semmi nyoma. Az indifferentizmus szürkeségébe vész itt, e szép városban, minden. A közönyösség álló vizében posványosodnak legszebb nemzeti eszméink, eliszaposodnak ábrándjaink, megfeneklenek aspirációink!

Szomorú, szivettépő látvány ez!

Pedig ha valahol, itt a délvidéken kell lüktetnie élénk szellemi életnek, pezsgő magyar társadalomnak. Ha valahol, itt kell a magyar léleknek tehetségeit kibontania és felhasználnia, hibáitól, a meghasonlási viszketetgtől, könnyelműségtől, önzéstől, hiúságtól és egyéni kapaszkodástól menten, megtisztultan.

Nem szabad engednünk a déli levegő elálmósító áramlatainak. El kell löknünk magunktól a tehetetlenség szellemét. Fel kell frissitenünk szunnyadozó erőinket, ha nem akarunk végkép leszámolni a magyar faj létjogával.

Mondjuk ki leplezetlenül, — mert rajtunk csak a becsület és nyíltság és önbeismerés segíthet, mondd ki, most még csak általánosan, hogy a mi vergődésünk, irányok és eszmék nélkül tengő társadalmi és politikai életünk szálnalmas, kárörvendő mosolyt kelt csak elleneink ajkán, de a magyar állam, a magyar szellem, a magyar faj tekintélyét bizony nem hirdeti.

Mély fájdalommal, de hazafi kötelességérzettől áthatva meg kell vallanunk, hogy oly nemzeti szelemmel, a melyet mi itt megyszerzte világgá tárunk, nem lehet a nemzetiségek tiszteletére, elismerésére szert tenni.

Pedig a szellemi túlsúly, a szellemi erő és munka az a fegyver, mely győz, melynek ellentállani nem lehet, mely mint az üde, verőfényes tavaszi légáramlat, eloszlatja a hideget, a sötétséget, behatol a legbetegebb társadalmi szervezetekbe, hogy gyógyítson, melegítsen, éltesen és világitson.

A szellem léhasága, petyhüdsége hasztalan támaszkodik szeszélyes, kétes többség roskatag, s könnyen elomló vállaira. Szellemi heresség győzelemre nem számíthat, — visszont szellemi harcban dül el, hogy ki a vezető.

S miben rejlik a nemzet szellemi ereje?

A szellemek, a lelkek egyesülésében, egységgé szervezkedésében!

Szinte esodálatos, hogy hányszor halljuk e szép szót s mégis milyen holt frázis marad ez nálunk örökkön örökké. Elboesátjuk a fülünk mellett a szép szálló igét, anélkül, hogy kissé gondolkodnánk is rajta.

Pedig Lugos városában, a megye többi góczpontjain is van magyar szellemi erő, lüktet magyar szív, él hazafi aggodalom és ég nemes lelkesedés is.

Csak az egyesülés, az egység hiányzik.

Igaz, hogy most a meghasonlás, a szereplési viszketeg, a kapaszkodás van túlsúlyban. A jobbakon bizonyos zsibbadtság, elfásulás vész erőt. Valami hallgatag szertehúzás jellemzi a magyarságot nálunk. Nem szeretjük egymást, sőt, — a mi a legszomorúbb, — nem is törődünk egy a más szeretetével. Idealizmusunk vagy alszik vagy kedvetlen tétlenségre kárhóztatja a cinizmus. Van itt-ott egy-egy munkás erő, de ez nem eszmékért, hanem folyton magáért dolgozik, riktó szinnel, szemérmetlenül és csak a vakoktól nem láthatón irva zászlajára az »Én«-t s ez önmagáért folytatott küzdődésben félretelva mindenkit, a ki háborgatja.

Igy van. De kérjük, így kell e lennie?! Kérjük, hova fog e sivár társadalmi alakulat még vezetni?!

Ily betegen, ily sivár társadalommal, ilyen szennyes, esorba fegyverekkel ne menjünk harcba! Így a bukás, a kudarc biztos minden vonalon. S vert hadunkat az ellenség kacajja kergeti a szégyenbe!

Az egyetlen orvosság, a gyógyulás az egyesülésben rejlik.

Egy esekély ponton már ép a közel multban történt kísérlet. De, ne nehez- teljenek, ez nem helyes vagy legalább is: nem ez a helyes. Az egyesülésnek úgy kell történnie, hogy a társadalmi és szellemi életnek valamennyi faktorát magában

foglalja, de a nemes versenynek nem elfojtásával, hanem felélesztésével.

A Magyar Kaszinó, melynek korábban virágzó életét személyes ellentétek bomlásba sodorták, a Magyar Kaszinó az az intézmény, melynek feltámadása társadalmunkat is új életre kelthetné, ha körüle seregelnék, ha benne a vezetés oly gyújtó pontot tudna teremteni, mely magához vonzaná a magyar társadalom összes elemeit s erőssé, hatalmassá fejlesztve erőt és virágzást kölcsönözne többi intézményeinknek is. Ez a Magyar Kaszinó legyen nevéhez méltó; legyen a magyar szellem meleg ágya, a magyar társadalom szive.

Innen kell kiindulnia annak a nemes, lánggal égő küzdelemnek, mely elleneink előtt kétségtelenné teszi a magyar faj vezető képességét, túlsúlyát s azt, hogy nem a lakosság számától, hanem a minőségétől, szellemi ereje nagyságától függ, hogy ki van hivatva irányt szabni.

Egyesüljenek itt az összes magyar elemek, de ne lelketlen, dróton forgó, indifferens tömeggé, hanem olyan lelkes sorokká, a melyek tehetségeik felhasználásával s nemzeti eszméktől eltelten küzdenek közös szent eszményünkért a hatalmas, szabad, egységes magyar nemzeti államért.

Ha e tömörülés létre jött, ha egészséges vérkeringés járja át társadalmunkat, ha lelkünk tápot nyer az eszmék egészséges és egységes küzdelmében: akkor a magyar nem lesz itt többé idegen, nem érzi magát bujdosónak, de beleolvad e nemzeti létért való harc szervezetébe, otthonakép szereti, magáénak vallja ezt a szép várost. Akkor nem tölt el majd aggodalom és kétség; büszkén tekintünk majd a folyton emelkedő városra, mely méltó keretivé lett az egygyé vált, a haladó, a feltámadt lugosi társadalomnak.

Arator.

A kiegyezés tartalma. Azon titkozatossággal szemben, melyet a kormányelnök még ujévi beszédében is, — tehát már a kiegyezés létrejötte után, — ezeltudatosan megőrzött, sőt hangsúlyozott; a bécsi lapok hasábonként tárgyalják és hozzák nyilvánosságra a kiegyezés tartalmát. Igaz, hogy csak főbb vonásokra szorítkozhatnak ezek is, úgy hogy majdnem csak mintegy elvi megállapodásról lehet szó, mely a két kormányelnök között létrejött, a vámtarifa azonban összes tételével elkészült. A részletes kidolgozáshoz csak most fog-nak hozzá az illető miniszteriumok szakreferensei. Az egész kiegyezés körülbelül január közepén terjesztetnek a két ország törvényhozásai elé. Sajátságos, hogy a bécsi lapok a

kiegyezést Austriára nézve, különösen az ipar tekintetében határozottan előnyösnek mondják. A két kormányelnök között állítólag arra nézve is történt intézkedés, ha netalán a kiegyezésnek parlamenti tárgyalása alkalmával bármely részről nehézségek merülnének fel. H. J.

Wlassics és a román szentszék. A vallás- és közoktatásügyi miniszter leirat intézett az aradi román szentszékhez, amelyben meghagyta, hogy a esabai és temesvári gimnáziumok román tanulóit a vallástanra magyar nyelven tanítsák. A szentszék még eddig nem hajtotta végre a miniszter rendeletét, sőt fölíratot intézett, amelyben kijelenti, hogy a miniszteri leiratot véleményadás végett elküldte a metropolitának.

A jótékony reformja.

A kenyérről írt sorainkért nem egy helyről kemény szemrehányások értek bennünket. Egyesek úgy találták, hogy kellenél élesebben állítottuk szembe a nyomort és a jótékonyt egymással. Hogy kicsinyléssel és gunyosan beszéltünk a társadalom jótékony működéséről s oly színezete volt szavainknak, mintha azok egyenesen a jótékony ellen irányultak volna és így tovább.

Mindez természetesen erőszakolt, alap-talan és szavaink félreértéséből származik. Csekély figyelemmel is könnyen kiérezhető volt az felszólalásunkból, amit ezennel nyíltan és határozottan is kijelentünk, hogy senki se viseltetik nagyobb, mélyebb tisztelettel az igazi, okos és céltudatos jótékonyban megnyilatkozó nemes érzelme iránt a társadalomnak, mint mi.

De: minden jótékonyagnál feltétlenül hatásosabbnak és helyeslendőbb törekvésnek tartjuk a munkátlan éhezőknek foglalkoztatását egyrészt, — másrészt pedig csakis az igazi, józan jótékonyt tartjuk egyedül tiszteletreméltónak és helyeslendőnek a közérdek szempontjából. Vagyis ne adjunk könyöradományt annak, a kinek munkát kellene adnunk. A ki pedig munkára képtelen, azt segítsük meg igazán,

komolyan s ne adjunk neki nyomoresillapító labdacsoakat.

Ezt akartuk multkorai sorainkkal mondani.

Hogy ebből a jótékony mai formájával való elégedetlenségünk szükségképpen következik, — az tény, de erről mi nem tehetünk. Am előadhatjuk kifogásainkat. Érdemes ennek a kérdésnek küssé a szemé közzé nézni.

Mert a mily bizonyos, hogy az okos, tervszerű jótékony kitűnő eszköze lehet a társadalomnak a nyomoruság betegsé-gének enyhítésére, oly igaz az is, hogy úgy kezelve mint ma, a jótékony hatá-sában áldás helyett átok lehet vagy leg-alább is áldás és átok elválaszthatatlanul összefonódva jelentkezhetnek abban.

A Podmaniczky-utezai kenyeres bolt-ban már második éve osztogatnak »ingyen kenyeret«. A tisztán érzelmük után induló emberek persze olvadoznak a meghatottságtól e nemes intézmény láttára. A hideg értelemre hallgató vizsgáló azonban ebben az intézményben a római esőcselék ingyen gabonáját látja, a melyről meg vagyon írva, hogy nem is olyan hosszú idő alatt formális jutalmává változván a naplopás-nak és aljasságnak, irtóztató gyorsasággal demoralizálta a fővárosi tömeget. Még megdöbbenőbb a hasonlatosság abban, hogy mint az, úgy ez is csakis a fővárosban személyesen jelentkező proletárnak adtván, idők folytán az ingyen kenyér valóságos gyűjtő eszközévé lehet a vidéki esőcselék-nek, a mint azzá lett az ingyen gabona. — Továbbá a szegény gyermekek ingyen teje, napközi otthona minden jobb érzésű ember lelkét megmozgatja. És mégis azt kérjük: miéket dolgozzék és törje magát tisztelességgel foglalkozás után az az ember, a ki minden nehézség nélkül minden nap megkapja a Podmaniczky-utezében a maga ingyen kenyérét, melynél többre különben sem vágyik, gyermekeinek pedig a napi élelmet s talán némi ruhát is?

Ez egy.

Van itt más baj is.

A jótékony mai állapotában teljesen szervezetlen. Különböző formákban óriási összegek fordítanak egyesek, úgy mint a társadalom legkülönbözőbb organumai (egyházak, egyesületek, gyűjtések stb.) útján a nyomor enyhítésére. Ez eljárásban ügyszólván semmi egységesség, tervszerűség sincs. Ahelyett, hogy az összes tényezők, a melyek akár szívük sugallatából, akár hivatásuk folytán foglalkoznak e baj gyógyításával, egyesült erővel küzdenének ellene, általában külön-külön saját szakállukra, egymás tudta nélkül, egymás törekvéseit keresztezve, nem egyszer egymás ellen dolgoznak. A helyesen fel-fogott, józan jótékony a közgazdaság szolgálatában kell hogy álljon. A könyöradomány a közgazdaság szempontjából improduktive felhasznált töke és mindenkor lealázó arra, a kit gonosz sorsa annak elfogadására kényszerít. S legyen bármilyen háladatos jóttevője iránt, a keserűség, a birtokállapotból fakadó ellentét, gyűlölség fog szívében feltámadni. A ki azonban munkát ad a kenyérteleknek s azt a pénzt, a mivel a jótékony hírnevet szerezné meg magának, gyümölcsöző munkába fekteti s ez uton juttatja kezökbe a segítségre szorultaknak, az nem kergeti arcukba a vért. Ezenkívül ipart teremtett, hozzájárult a gazdasági szervezet egyenletesebb működéséhez, értékeket termelt: öntudatos tényezője lett a gazdasági életnek. Nemcsak segített tehát a nyomorultakon, hanem a társadalomra produktív módon használta föl tőkét.

Igy állván a dolog, valóban csodálkoznia kell az embernek a közélet oly tüneményein, mint a legutolsó fővárosi közjótékony. Az eset bizonyára ismeretes olvasóink előtt. A főváros tanácsa a nagy inség enyhítésére 200.000 K megszavazását kérte a közgyűléstől. Ez a javaslat lelkesedéssel elfogadta, a 200.000 korona megszavaztatott.

Másnap a legtekintélyesebb lapok egymásra licitáltak a dithiribusok zengésében. A »B. H.« szerint a közgyűlés

T Á R C Z A.

Beszélgetés az ördöggel.

Irta: Gyalui Farkas.

Ejfélt után lehetett, mikor erős esőngetés ébresztett föl. A falon lévő telefon csilingelt, de nem olyan vigan, mint mint máskor szokott, hanem bántóan, élesen, szintugy követelő, parancsoló erőszakkal. Ámulva néztem arrafelé: az egész kis gépet ködszerű, villogó kékes fény borította be, esőngettyűje fehéren izzó ragyogásban esőngött. Ismeretlen, kényszerítő hatalom szorított arra, hogy rögtön, sietve kérdjem:

— Ki az?

— Az ördög!

— Ne bolondozzék, kérem, menjen haza, aludja ki magát!

A falból kénkőves lángok esaptak elő, a csengő ismét sivitva szólt, a telefon két hallókagylója pedig fülemhez tapadt. Mély dermedtség szállott tagjaimba, moccezani sem bírtam. Önkéntelenül dadogtam:

— Tehát csakugyan te vagy Sátán?

— Ohó, kikérem magamnak, ne tegezzem engem, szólt egy ideges, v é k o n y hang.

— Boocsánat! válaszoltam sértődötten, tessék megnézni bármelyik szindarabot vagy drámai költeményt, melyben ön szerepel, önök mindenütt tegeződnek az emberrel.

— Igaz felelte, már csak azért is, mert ha az ember tegeződik valakivel, könnyebben kaparíthatja lelkét a körmei közé. De azóta ide is eljutott a pesti művelt társalgó! Fogalma sincs önnek arról hogy ezek a mostani elkárhozottak milyen rossz erkölcsöket hoztak a pokolba!... Hová lett a régi kedélyes élet?... No, de nem azért jöttem ide. Önnel egy kis dolgom van. Igen sürgős.

— Mit akar kérem?

— Jöjjön, a pokolba viszem!

— Miért menjek?

— A sors a legutóbbi népszámlálás alkalmával önt nem vette fel alattvalói közé. Ön most gazdátlan és nekem jogom van önhöz bármely percben, de csakis úgy, ha nem tud kimutatni valami számbavehető komoly okot, mely miatt ragaszkodnia kell életéhez. Ilyen ok pedig nem létezik, nem létezhetik.

— De édes jó ördögöm, ilyen hirtelen és egyszerre? Nem is számítottam reá. Nem is értem, hogyan lehet. Honnan beszél ön.

— Furesa kérdés! A pokol első kerületéből.

— Mióta van a föld és a pokol közt egyenes összeköttetés?

— Mióta? Tudja-e, hogy miből áll az a vezeték, melyen át mi beszélünk és mely összeköti önöket a pokollal?

— Sejtelmem sincs róla.

— Két női hajszálból; egy szőke és egy barna szálból.

— Ah!

— Látja, éppen ebben van önöknek egy végzetes tévedésük.

— Hogyan?

— Majd később megmondom. De most ne vesztegessük az időt. Tudom, hogy nincs, nem lehet olyan ok, olyan erő, mely önt az élethez visszacsatolna. Senkinek olyan óhaj-tásáról nem tudok, mely önt előlem elvonva, továbbra is a földön tartaná. A kakas se kukorékolna ön után, ha elviszem. Jöjjön tehát!

— Nem!... Nem!... Én élni akarok.

— Döre emberi fajzat... Hiszen jobb dolga lesz ott alant, mint idefönt. Mi élvezet van a földön? (Szünet.) Gazdag akar lenni? Mi az, a mit pénzen vásárolhat? A kényelem? Nos, ez a pokolban is megvan. Oh, Dante óta nagy átalakulások történtek! Ön el fog ámulni, ha meglátja, mennyi pompás építkezés történt ott alant minálunk. Központi títés. A legújabb közegészségügyi kívánságok szerint való berendezések... Higyje meg, hogy a mennyben még minden a régi, kényelmetlen! Semmi befektetést nem esinálnak odafön. Ezért pang ott úgy az üzlet... Diecekvés nélkül legyen mondva, nálunk van aztán forgalom!... Itt a tőke... Ide jöjjön a kinek esupán gazdagság kell!

valóban nagyszerű áldozatot hozott a humanizmus oltárán.

Mi azonban bátorkodunk külön véleményt bejelenteni s egyáltalában nem vagyunk hajlandók ily feltétlenül lelkesedni a következő okokból, mert:

1. a nemes felbuzdulást mindenekelőtt kissé későnek tartjuk, — a 18-fokos hideg akkor már mulófélben volt;

2. a felbuzdulás nagyszerűsége mellett nem tudjuk meg nem látni a szűkeszü, rövidlátó politikát, a mely megszedülve a 200.000 korona egy összegben óriás számától, elfelejti, hogy ez aprópénzre váltva 1—2 korona segélyt, tehát lényegében semmit sem jelent egy-egy nyomorultnak;

3. végre és mindenekfelett kárhoztartjuk, hogy az a főváros, a mely számos közmunkáját pénz hiányában kénytelen folyton elhalasztani, könyöradományt osztogat produktív s mind két félre üdvös munka helyett.

Vajjon nem lett volna százszorta okosabb, ha a nemes magistrátus pár hónappal azelőtt valamely közmunka tervével áll elő s így kellő időben juttatja és köti le tisztességes foglalkozáshoz a munkátlanok tömegét?

De hát ez jellemzi az egész jótékonykodást. A míg a nyomor fenyegetően föl nem lép, észre sem vesszük. Nem is tudjuk, hogy létezik. Arra, hogy mikor nem jelentkeznek, felkeressük odujában s tervszerű megszüntetése végett nyugodtan tanulmányozzuk, ugyan ki gondolna? Csak mikor utczára hozza rémes arcát, kapkodunk fűhöz-fához s teszünk oktalanabbnál oktalanabb védelmi intézkedéseket. Mintha bizony a földből felesapó vizárt a tenyeremmel visszafojthatnám. Ha nem azon nyiláson, de másikon okvetlenül kitör az.

A mit tehát hiszünk és vallunk, az a következő: a jótékonykodás mai szervezetlen, felületes és kapkodó módját a nyomor gyökeres gyógyítására képtelenné tartjuk. Ellenben rendíthetetlen meggyőződésünk hogy az az óriási tőke, a mely

ma a jótékonykodás ezerfelé ágazó esztornáin maradandó hatás nélkül szétfolyik, egyesülve a »magas arisztokrácia«, az egyházak, a pénzvilág improduktív millióival iparba és kereskedelembé fektetve, okosan szervezve gyökeresen meggyógyítaná a társadalom rettenetes baját: a munkátlanságból származó nyomort.

Dr. Vas Béla.

UJDONSÁGOK.

Lugos, január 4.

Tájékoztató.

Január 11. Lugosi Iparosok Dalkörének évi rendes közgyűlése az egyesület saját helyiségében. Kezdeté 8 órákor.

Január 24. I. r. jótékony-nőegylet táncestélye.

Zene-estély a Kaszinóban.

A »Délvidéki Lapok« egyik rovatvezetője felkért, hogy írjam meg a Kaszinó-egylet szilveszter-estélyéről a tudósítást.

Készséggel megígértem. Annál is inkább, mert a köz jól felfogott érdekében elkerülhetetlenül szükségesnek, sőt nagyon is üdvösnek tartom a »Lugosi Magyar Dal- és Zeneegylet« ez alkalomból kifejtett zenei működéséről megemlékezni.

Szólok pedig most főképpen azért zenei működéséről, mert a Kaszinó szilveszter-estélye voltaképpen a »L. M. D. és Z.« táncszivalmal egybekötött zene-estélye volt.

Első alkalom, amikor és ahol e ujjonnan szervezkedett egyesület zenei életéről jelt ad Igaz, még csak nagyon rövid ideje, hol a tömörülés létrejött. A bemutató felléptükig alig hétszer tarthattak zene-próbát. A már is feltüntetett eredmény azért meglepő, a precíz előadásért őket méltán díeséret illet.

És ennek mi csak örülhetünk.

Mert ama előnyöktől eltekintve, melyeket egy ily zenekar minden egyes tagnak, zenei kiképzetéséhez nyújt, határozottan a legnemesebb szórakozások egyike, mely minden tekintetben a »harmonia« van hivatva fokozni.

Más városokban, sőt kisebb zenei körökben, rég divik az u. n. polgári zenekar, mely a társadalmi életben igen előnyös kapcsolást válik.

Kívánatos volna, hogy ez ujja alakult zenekarnak minél előbb mentül számosabb tagja legyen, mert zenei életünkben határozottan nagy lézapot van hivatva pótolni.

Szerény nézetem szerint, e zenekarra még nagy feladat vár. Mihelyest megerősödött és műsora nagyobb lesz, sétahangversenyeket rendezhetne. Így nem csak a nyilvános fellépés előnye hátrálnának az egyes zenekari tagokra, hanem a közönség is jobban foglalkozna a zenével és istápolná azt. Meghatározott időközökben belépti díj mellett sétahangversenyeket rendezhetne, mely alkalommal komolyabb darabok adatnának elő. E hangversenyek idővel »Concert populaire«-ré fejlődnek. Anyagi kérdését illetőleg azt vélem, hogy ezt könnyű szerrel s akként volna megoldható, hogy ez eszme pártolói, — de nem az egyesület működő tagjai — évente 1 koronával járulnának a polgári zenekar alapjának megerősítéséhez. Az illetén befolyt összegek, a mi kamat nélkül évente minimum 1—2000 koronát tenne ki, közreműködő hírneves zeneművészek tiszteletdíjaira volnának fordítandók.

Azok az estélyek, a polgári zenekar közreműködésével adatnának, s talán az anyagi erősbödsre is szolgálna. Persze, vendégszerepléseknél magas belépti-díjakat szedni nem volna szabad, mert mint tudjuk, ez többnyire az oka annak hogy a legnagyobb művészek — kiknek impresszáriójuk rengeteg összeget fizetnek és ennélfogva kénytelenek magas belépti-díjakat szedni — üres padok előtt játszanak, a mi városunknak se válik igen előnyösre és tudjuk azt is, hogy évek óta csak elvétve tévedtek ide egyes művészek, de azok is olyanok voltak, kik nem utaztak impresszárióval, tehát kellően nem is voltak tájékozva a helybeli viszonyokról. A pártoló tagoknak ellenben, visszontszolgáltatás a sétahangversenyekhez féláru jegyek volnának adhatók. Ajánlom ez eszmét, melynek keresztülvitele — tudom biztosan — nehézségbe nem ütközhetik, az illetékes körök figyelmébe. Igen örvendetes volna, ha az minél előbb alakot öltene.

Az t. olvasók megboesátják, hogy a tulajdonképeni tárgyától eltértem. Hisz az estélyről magáról, nagyon röviden írhatnék.

— Nem akarok gazdag lenni!

— Nevetséges beszéd! Szinte vártam, hogy most egy vezérezikkelyt szavaljon nekem a munkáról, melyet ön szolgáltni akar, de nem a gazdagságért, hanem a »kötelességért«, a kenyérért! Csodálatos együgyűség! Ön becsüli a munkát? Ezt a szeszélyes, könyörtelen zsarnokot, mely leghivebb alattvalóit tartja a leg súlyosabb rabláncokon! Hát nem látja, hogy míg milliók munka mellett tengődnek, mások munka nélkül élvezik azt, a mit önök földiek élvezetnek neveznek és melynek elérésére, sőt izlelésére hasztalan törnek magukat azok a milliók, kiket lenézik a munka fölöttállók, a gazdagok?... Ne szakítson félbe, látom, hogy megint egy frázist akar mondani, azt, hogy akik nem dolgoznak, azok nem fölötté, hanem alatta állanak a munkának. Jó. Tehát akkor a munka az önök minden fizikája ellenére a legtöbbször a fölötté állókra nehezedik és őket nyomja agyon. Hogyan lehet az, ha igaz, mit ön hisz?... Jöjjön kérem velem, a pokolban nincs munka. Ott mindig újságokat olvashat!

— Nem akarok a munka elől menekülni.

Ej, hunczut! Tán csak nem egy kis d... a foga? Haha! Tehát ezért akar ön... egy életen át munkában elkopni? Hát aztán, ha ennek a maszlagnak néhány morzsája, mely a nagyok és szerencésékek asztaláról ön elé hull, osztályrésztül jut?...

Vagy még jobban ingerli, s akkor élete végeig éheznek utána, vagy pedig, ha benő a feje lágya, már a morzsákból is jól lakik és be fogja látni, hogy milyen haszontalan dolog csak a miatt izzadni, hogy néhány fiatal, egy pár jámbor lélek ismerje a nevét s aztán ennek árán mihamarabb elfeledjék, mikor is aztán majd ebédelhet elmúlt »hírneves« törmelékeiből.

— Jogom sines díesőségre gondolni. Nem számíthatok reá!

— Nos hát miért akar élni? feleljen kérem gyorsan, az én hivatalos óráim vége felé közeledik. Csak nem kívánja egy szegény ördög-től, hogy a hivatalos óráim tul is dolgozzék? Kérem hamar a választ, vagy menjünk!

— Jól van, tisztelt ördög, megmondom önnek, hogy miért akarok még élni és mi az, mely miatt rögtön, készséggel nem rohanok önnel a pokol mélyébe. Tudom, hogy ezen a világon annyi a gyötrelmem, hogy több, sokkal több odalenn sem lehet a pokolban. Némely embernek talán még több jut részeül itt. És vajjon ki mondhatja el magáról, hogy ő nem ilyen ember, vagy nem lesz ilyen...

— Látja ez a beszéd tetszik nekem.

— De mégis van valami, a mely miatt nem akarok most megválni az élettől. Valaki. Egy édes, szelid, mosolygó kis leány. Ha az élet keserűséggel van tele, ott lesz az ő édes szava, boldogító szerelme. Két ragyogó szemé-

ben látom a boldogságot. És ha semmiért sem érdemes élni, egy leány igaz szereteteért, hűséges sziveért, gyöngéd szaváért, forró esőkjáért — mennyország a földi élet, melynek bajos gyötrelmei ellen csak egyetlen bevehetetlen sziklavárnak tartom a kis esöndes családi fészket.

— Hahahaha!

Az ördög hosszasan és nagyot kaczagott. Lenézés, guny és káröröm, mind benne voltak szeméi villogásában.

— Haha! Most már rendben vagyunk atyafi; mondá elégedett hangon. Tehát ön ahhoz a fonálhoz kapaszkodik, melyen át most beszélünk: a nő hajszálhoz? Mondtam, hogy ez köti össze a földet a pokollal. Most megmondhatom az önök tévedését is. Önök, legalább míg fiatalok, azt gondolják, hogy ez a szál a mennybe vezet. Ez a tévedés!... »Mosolygó kis leány ragyogó szemé?«... Maradjon csak ott kérem... Ön már nem kell nekem!... Erősebb pokol várokozik önre így, odafenn!... »Hűséges leánysziv«. Haha! Majd le kívánkozik ön még hűsölni hozzám, de az ilyen ember aztán még az ördögnek sem kell!

Szólt és ismét csufondázosan kaczagott.

— Nem!... Nem hiszem... és én mégsem hiszem!... kiáltottam neki fájdalmas erővel. Így csak az ördög beszélhet. Nem hiszem! Nekem lesz igazam.

Még egyszer kaczagott s azzal eltűnt. Erős zamatu illatot hagyott hátra.

Az estély műsora:

1. a) Müller J.: »Polgári induló«. — b) Wagner J. F.: »Emlékszel-e még?« Dal vadászkiírtszóval. Előadja az egyesületi zenekar. — 2. »Isten hozzád!« Férfikar Rieger Gy.-től. — 3. Zehrer C. M.: »Bécsi leányok.« Keringő. Előadja az egyesületi zenekar. — 4. Magyar népdalok. Férfikar Lányi E.-től. — 5. Reinhardt H.: Nagy egyveleg az »Édes leányka« ez. operettből. Előadja az egyesületi zenekar.

Az énekszámokat Schwach Vilmos karnagy vezette. A karok és szólók kitűnően beváltak. A zenekar előadása minden várakozást felülmúlt. A szép színi közönség lelkes elismeréssel adózott. Az előadást táncz követte, mely kora hajnalban ért véget.

Schattelas Viktor.

Ujévi tisztelgések. A helybeli hatóságok fejét az idén is az üdvözlők egész serege kereste fel hivatalukban és magánlakásukban, hogy szerencsekívánataikat kifejezzék. Marsosok y Árpád polgármester gyengélkedése folytán a betegágyban volt kénytelen fogadni hívei jó kívánatait.

A szerbek Pavlovics ellen. A szerb önkormányzati radikális párt újvidéki központi bizottsága Pavlovics Lyubomir országgyűlési képviselőt a radikális pártból kizárta s erre vonatkozó határozatát az összes magyarországi radikális szerb lapokban közzétette. A kizárást az szolgáltatott okot, hogy Pavlovics, aki eddig radikális párti volt, a temesvári szerb egyházi nagygyűlés választásai alkalmával a radikálisok ellen küzdött.

Izr. hitközségi közgyűlés. F. hó 1-én tartotta a helybeli izr. hitközség közgyűlését. — 1. pont: A miniszter által jóváhagyott alapszabályok előterjesztése, melyek életbe léptettek. 2. pont: Blau Ármin és társai indítványa Löwinger Izrael volt hitközségi elnök, diszelnökké való választása. Dr. Rosenthal Gyula hozzászólása után egyhangulag elfogadtattott. Együtt elhatározottak a volt elnök arcképét olajban festetni s egy diszközgyűlésen a hitközség tanácstermében leleplezni. 3. pont: Az új alapszabályok értelmében a választmány és a felszólamlási bizottság ki lett egészítve. Deutsch Bernát indítványára a közgyűlés köszönetet szavaz Dr. Fényes József hitközségi elnöknek az új alapszabályok létesítésében kifejtett buzgalmaért és fáradságáért.

Cramer Alvin kiutasítása. Cramer Alvint, a magyarfaló, a temesvári rendőrkapitány tudvalevőleg kiutasította. Cramer ezt a határozatot megfőlebbezte, de Széll Kálmán belügyminiszter helybenhagyta a temesvári főkapitány végzését. Ezzel tehát végleg el van intézve a pangermán méregkeverő ügye.

Vizbe fuladt. Pauleszku Salamon szecsenyi lakos esütőtörökön a patakon átalvezető pallóról a vízbe zuhant s ott fuladt. Pauleszku részeges embernek ismerik s valószínűleg mámoros fejjel kelte át a pallon, egyensúlyt veszített.

Gyilkos tanuló. Varjason két 10 éves elemi iskolai tanuló egy rossz koresolya miatt összeveszett. Az egyik erre előrántotta a bicskáját s azt markolatig a másik oldalába dőtte. A megsebzett másnap virradóra meghalt.

Névmagyarosítás. Romácz István resiczei lakos családi nevének »Római«-ra kért átváltoztatása 136.546.-902. sz. belügyministeri rendelettel megengedtetett.

Előljárási-választás Csákován. A múlt hó 31-én volt Csákován a községi előljárási választása Levelezőnk írja: Biró lett egyhangulag Doby László, kit a közbizalom újból e díszes állással ruházott fel.

Törvénybíró: Héber János, pénztáros Szehr József, közgyám Hoff Péter. Elküdték: I. Papp István, II. Simonyi András, III. Ifj. Szeger János, IV. Szojanovits János.

Az új zónadijszabás. A magyar kir. államvasutak személydijszabása január 1-én lép életbe. Ebben az új díszabásban benne van a zónarendszer reformja is. Mostanában a távolsági forgalomban tizenhárom vonalszakasz van, január 1-től kezdve tizenhat lesz. A nagy távolságoknál az utazást 24 órára meg lehet szakítani, ha ezt előzetesen a kalauznak bejelentik és a megszakító állomáson az állomási főnöknél jelentkeznek. A másik kedvezés az, hogy ezután a gyorsvonatokban is lesz harmadik kocsiosztály, a mi Magyarországon kivételével az egész európai Nyugaton régóta meg van. Az új 15-ik zóna 301 kilométertől 400 kilométerig, a 16-ik zóna pedig 401 kilométertől bármely távolságra szól. Az árak dolgában személy és gyorsvonatoknál egyaránt 15. és 16. zóna, az első kocsiosztályban 3—3 koronával, a második osztályban 2—2 koronával és a harmadik osztályban 1—1 koronával drágul. Ennél fogva a személyvonaton a 15. zóna órai 21, 14 és 9, gyorsvonaton 27, 18 és 10 korona lesz; a 16-ik zónában a személyvonat ára 24, 16 és 10 korona, a gyorsvonaté 30, 30, 20 és 12 korona.

Vegyes felülvizsgáló bizottság.

A m. kir. honvédelmi miniszter az 1903. évből Temesvárot és Fehértemplomban működendő állandó vegyes felülvizsgáló bizottságoknak szervezése és összeállítása s a felülvizsgálatok foganatosítása iránt a következőket rendeli el, ugymint: 1. Fehértemplomban, és Temesvárot szervezett állandó vegyes felülvizsgáló bizottságok a jövő 1903-ik évben, a következő napokon fognak egybeülni, ugymint: januárius 22-ik napján, február 17-ik napján, márczius 17-ik napján, április 15-ik napján, május 12-ik napján, június 12-ik napján és szükség esetén a következő hétköznapokon, július 13-ik napján, augusztus 3-ik napján, október 16-ik és 27-ik november 17-ik napján december 10-ik napján és szükség esetén a következő hétköznapokon. — 2. Ezen felülvizsgáló bizottságoknak polgári elnökeivé, illetőleg helyettes polgári elnökeivé a jövő 1903-ik évre felkértek és megbízattak: Fehértemplomban: dr. Nemesik Gyula ügyvéd, Fehértemplom város tiszti ügyésze és Temes vármegye tiszteletbeli főügyésze és helyettes polgári elnök gyanánt: dr. Bottlik Dezső ügyvéd. Temesvárot: Plausich Mátyas, kir. tanácsos és kir. közjegyző, lakik Temesváron, és helyettes polgári elnök gyanánt: Capdebo Lajos földbírtokos, lakik szintén Temesváron.

A festőművész leánya. Temesvárról jelentik: Pöschl Mária kávéházi pénztárosnő szerelmi bánatában marólugot ivott, a mire korházba szállították. A tizenkilenc esztendő leány Pöschl Tivadar híres festőművész leánya. A leányt mostohája üldözte el a házból s így került a kenyérkereső pályára, bár a graslitz-i árvaházban tizenhatezer koronás anyai öröksége van. Ezt a pénzt azonban csak akkor kapja meg, ha nagykoru lesz.

Az anyakönyvi hivatalból. A lugosi állami anyakönyvi hivatalból e hétre a következő adatokat vettük: 1902 decz. 21-től 30-ig született 3 fiu és 8 leány. — Házasságot kötöttek 26-án Anna János és Altmayer Krisztina. — Elhaltak: 23-án özy. Reich Hermanné Kohn Katalin, 75 éves; 26-án Szerényi Ernestszina, 2 éves; 27-én Szombathy István, 72 éves; 28-án Grassu Erzsébet, 5 éves; 29-én Szecmann Márton, 55 éves; 30-án Faltinek Mária, 20 éves; 30-án Berényi Hajnalka Katalin Etel, 8 hónapos.

EGYESÜLETEK.

Az Otthon estélye. A lugosi tisztviselők otthonának Sylvester estélye, mint már előre jeleztük, tényleg kedélyes volt. Bárhova tekintettünk is, mindenütt megelégedett, vidám arczokra bukkantunk. A feszelen módor soha és sehol sem nyilatkozott meg oly szembeötlen mint ez alkalommal. Az ügyesen összeállított program, melyet felváltva táncz követett, nagy

lelkességgel fogadtattott. A műsort, egy vonós négyes nyitotta meg, melyben Valker István, Lex Jakab, Lex Róbert és Hehinger vett részt. Varga János, a Tót tánczmester monologjával kacagattatta meg a közönséget. Wolber Irén urhölgy a Troubadourból előadott áriával ismételtlen iskolázott csengő sopránját csillogtatta. A lelkes elismerésben magunk is osztozunk. A férfi négyesben Luka Virgil, Bradicsán László, Opra János és Schmidt Antal valóban művészi számot nyújtottak. És mit szóljunk az allegorikus képről, mely éjtélre került bemutatóra egy kiesiny, de díszes színpadon?! Jó ötlet. Kár, hogy a szép kép megvilágítása nem sikerült eléggé. Az allegorikus képben résztvevő: Hörmann Jolán, Kelbly Aranka és Szender Sarolta urhölgy; Herbieh József, Jovanovics Iván, Orbok Lajos és Stum József. A színpad Deák színigazgató érdeme, aki a szükséges díszleteket s kottákat a legnagyobb készséggel becsajította az Otthon rendelkezésére.

Tánczestély. Mint értesülünk, a lugosi izr. jótékony nőegylet f. hó 24-én tartja meg idei tánczestélyét, melyre városunk szép hölgyei és mulató ifjusága már most is nagyban készülnek.

Sylvester-estély a Pávában. A lugosi iparos polgárok olvasóköre újév előestéjén tánczvizsgálommal egybekötött Sylvester-estélyt rendezett egyesületi helyiségében, a Pávában. A nagy terem zsúfolásig megtelt közönséggel. Az est kedélyességét fokozta a jux-bazár és confetti. A tánczvizgalom csak a reggeli órákban ért véget.

A népművelő egylet Sylvester estélye. Az utóbbi időben, egyik legsikerültebb ünnepélyének mondhatnók ez estélyét. A változatos gazdag műsor, kellemes szórakozást nyújtott a közönségnek, a működvelő előadás szép sikerét, a szereplők ügybuzgalma nagyban biztosította. A szereplők közül kiváltak Gaál Anna k. a., Augner József, Graubvogel János a német darabban; míg a magyar vígjáték Drechsler Anna és Augner Georgina k. a., Hoppe Antal és Ménesi József érdeme. Stemper János különösen a Drechsler Annával együttesen előadott »Mann und Frau« című német kettős kompletban tűnt ki. Sikerült volt a »Klapphornverse« is, Graubvogel János és Waczlawek Otto előadása. Nagy élvezetet nyújtott a közönségnek Barth Gyula karmester és Hurter Leontina kisasszony a »Gebirgsidyll« című koncertdarab, eziterán való előadásával. A közönség szép törekvésüket többszöri kihívással jutalmazta. Barth Gyula »Waldesecho« eziterán való előadásával lelkes elismerést aratott. A férfikarok meglehetősen sikerültek, s hatást keltettek. Azonban az est fénypontja »Az ember tragediaja« utolsó jelenetnek előadása volt. Itt legelső sorban Mihélyi László vált ki, aki Lucifer szerepét átértette és finoman, értelemmel játszott. Jänner Mihály is kitett magáért, valamint Leinwald Katalin k. a. is. Augner Georgina k. a. igazán szép, átszelemült angyal volt, mondókáját finom érzéssel szavalta el. Az Ur szerepében Hoppe Antal remekelt. »Rákózi emléke« is Hoppe Antal szavalta el nagy hűvel és igazi páthosszal. Végül meg kell emlékeznünk Brenner Ferenc vendéglősről, aki nagy teremt a színpad fölállítására ingyen engedte át, továbbá Mehoffer Viktor akad. festőnek, aki igazán művésziessé állította elő a színpadot s akinek különösen az ünnepély sikerének kivívásában az oroszlátrész jutott, mert Mehoffer Viktor fáradságot nem ismerve magára vállalta a darabok rendezését, színpadra vitelét. Az egylet sokat köszönhet e nemes, önzetlen rendezőjének.

TANÜGY.

— **Kinevezés.** Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter a temesvári áll. ipari szakiskola igazgatóját, Stumpfoll Edét az 1902/3—1904/5. tanévek tartamára kinevezte a Temes, Torontál és Krassó-Szörény vármegyék területén létező iparos tanonciskolák szakfelügyelőjévé. Működését ezen minőségben 1903. január 1-vel kezdte el.

Ministeri köszönet. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a verseczi tornaegyesületnek 240 koronás alapítványáért köszönetét fejezte ki.

SZINÉSZET.

Heti műsor.

Jan. 4. d. u. »Hóféherke«, tündérrége.

Este »Bor«, népszínmű.

• 5. »Édes otthon«, vígjáték.

• 6. »Baba«, operette.

• 7. »Milliók a hó alatt«, dráma.

• 8. »Svihákok«, operette.

• 9. »New-York szépe«, operette.

• 10. »Bottyán generalis«, tört. színmű.

— A Délvidéki színi kerület.

Torontál vármegye színi bizottsága a napokban dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklete alatt ülést tartott. A bizottság mindenekelőtt Pestetics Andor gróf, a vidéki színeszet orsz. felügyelőjének levelével foglalkozott, a melyben a bizottságot arra kéri, hogy ne szövetkezzék a távolabbi fekvő városokkal, hanem maradjon a délvidéki színi szövetségben, melyről a felügyelő maga azt mondja, hogy más alapra volna helyezendő. A bizottság kimondta, hogy a Komjáthyval kötött szerződést, mely szerint a kassai társulat jövő évi szeptember havában játszassék Nagybeeskereken, nem bontja föl, de helyesli azt az eszmét, hogy a délvidéki színi szövetség téli idényébe csak három nagyobb város, pld. Zombor, Nagybeeskerek és Lugos vonnassék be, a nyári idénybe pedig a kisebb helyeken is működhetnék a társulat. E tárgyban különben e hó folyamán Lugoson értekezlet lesz, melyre a bizottság kiküldi dr. Pollák és dr. Végh bizottsági tagokat.

Czigánybáró. Ha minden másodnap adnák is, nem hiszem, hogy a közönség újból is ismételtlen ne vágyodna Strausz ez örökbeesű zenéjü operettjét végig hallgatni. Pláne, ha még oly pazar fényű kivitelben adják elő, amint azt Deák szintársulatától esütörtökön este láttuk.

Igaz, a hanganyag esekély, a kar olykor elkésett, maguk a solok is néha el-elmaradtak a zene mögött. A kar és egyesek helyütt való hamis intonálása nem kerülhetett el a figyelmünket. Összességében az előadás jónak mondható, maga a játék kitünő.

Panyiczky a czímszerepben szépen megállotta a helyét. Tenorja ha gyenge is, de elég csengő, a hangfogsásban azonban néha ingatag. A „Ki esketett?... kezdetű duettet Tomori Meliszával (Safi) eléggé elfogadhatóan adta. Tomorinak, ha e szerepében van mit gáncsolnunk, hibául az erőtlen hangot róhatnók fel. Hogy nem primadonnának született, az bizonyos.

A sivar lelkű, szép Arzenát, ki nevelőnéje befolyása alatt áll, Toth Stefánia kellő felfogással adta.

Gábor diákot, Kemény Lajos temperamentos alakításával minden ízében a legkedvezőbb világitásba helyezte.

A vén cigányasszonyt (Czipra) Vertán A. markirozta. Énekeért méltán illeti őt az a lelkes elismerés, melylyel a szokatlan szép számban jelenvolt közönség jutalmazta.

A toborzót négyen sok tüzzel és keccsel ropták. Szebeniné szemrevaló arányos termete, testhez feszesen simuló huszár-egyenruhában. kítőző lelkesedésre, általános tetszésre talált.

A kis Barna Lajoskáról sem szabad megfeledkeznünk. A cigánygyereket nagy tetszéssel fogadták.

Az előadást megelőzőleg 2 gyönyörű élőkép került bemutatásra. Az egyik az ó-évet, a másik az újévet ábrázolta. A Hymnust a közönség állva hallgatta, a lelkesedés sokakat magával ragadott. —

A páholy. Rég nem került Lugoson egy oly színporkázó, elmés darab a színre, mint aminő Lauts és Kraatz ezen 3 felvonásos bohózata. A bemutató előadás, mely pénteken este volt a városi színházban, ritka meglepéssel talált. A szereplők egytől-egyik elismerésre méltóan állották meg a helyüket. Egyikről-másikról mind a mellett külön is meg kell emlékeznünk. Pécsi például, aki Csiz Pepi alakításában remekül adta a nő imitátort, játéka-nak beesén egy talán lényegtelen dologgal esorbát ejtett. Tudnillik, ő már a férfi szerepében is női czipőben jelent meg a színen. Ez azonban inkább hanyagságának, semmint indolenciájának tulajdonítandó. Hidas Bálint (Cathry Ferencz) merevsége kissé túlzott. Györi Matild Évájá-, és Lili szerepében Toth Stefánia alakítása, színpadi fellépte teljes előnyükben érvényesült.

CSARNOK.

Visszavágyom.

*Nem való nekem e tarka-barka élet,
Lelkem mindmialan kis faludba tér meg,
Minden perczben százszor;
Odahúz a vágyom ahhoz a kis házhoz,
Nem tudok megvalni, — állhatatos máshoz
Nem lehetek máshol!*

*Mit nekem a hír s név merev, büszke kénye?
Mit a márványtermek elvakító fénye?
Mit a cifra pompa?
Szép, a kinek szép itt a kifestett élet,
De ez más vidékről sirva ide tévedt
Lelkem soh'sé vonta!*

*Milliók közt magam itt száműzöttnek érzem,
Más hegyekre okajt, én a völgyet nézem,
Odább innen, — odább; —
Virágos ablaku kis szobádba vágyom,
Hol a való szebb volt, mint itten az alom,
Visszavágyom hozzád . . .*

*Visszahúzz e házhoz üdve életemnek,
A te szép két szemed dobogó szívemnek
Odassírta szárnyát, —
S hol a kék Balaton zúgó szele járja,
Talán a te édes, bús szíved is varja
Vándormadár-párját?!*

Chatupka Rezső.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A csete-paté vége. Súlyos testi sértés büntette miatt állott pénteken a kir. törvényszék büntető bírósága előtt Csoba Ilie dognácskai parasztleány. Még a múlt év tavaszán

szóváltásba elegyedett társával az utcán. A veszekedés hevében Csoba kést rántott s ezt társának a mellébe dőfte. A törvényszék a 92. § alkalmazásával egy havi fogházra ítélte. Vádolt és védője felebbezett.

A boszu. Avram Lépa rom. bogsáni földész hosszú ideje sanda szemmel kísérte Lipceán Konstantin földije lépteit. Avram régi haragosa volt Lipceán, de sohse kínálkozott alkalom, hogy haragját kitöltse. 1902 év február 10-én este Lipceán a kocsmból haza fele tartott, amikor Avram Lépa negyed magával az utcán elébe került haragosának. Négyen nekiestek Lipceánnak s úgy eldöngeték, hogy eszméletlenül az utcán maradt. A kir. törvényszék tegnap ítélkezett felettük s 301 §-ba ütköző súlyos testi sértés büntette miatt, Avramot J-, Onesa Pétert 10-, Bistye Jánost 6-, és Huma Simont 8 hónapi fogházra ítélte. Vádoltak és védőjük felebbezésrel éltek. A közváltó megnyugodott.

Kiadó-laptn szedő: Sz. don József.

NYILTTÉR.

14554. ttkvi sz. 1902.

Árverési hirdetmény.

A lugosi kir. törvényszék mint ttkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Lugosi Népbank végrehajtónak, Sztaneszku Lázár drinovai lakos végrehajtást szenvedő elleni 380 kor. tók, ennek az 1901. évi május hó 21. napjától számítandó 8 százalék kamatai, 60 kor. 53 kor. 60 fill. per és vajtási már megállapított költségek követelési és ezenel 35 kor. 70 fill.-ben megállapított árverési kérés, valamint a még felmerülendő költségek behajtása végett, továbbá Ungár A. lugosi czég javára 15 korona tóke és jár. erejéig végrehajtásilag bekebelezett követelés végrehajtása útján való behajtása czéljából Sztaneszku Lázár drinovai lakos végrehajtást szenvedőnek a lugosi kir. törvényszék telekkönyvi hatósága területéhez tartozó Drinova községi 50. sz. tjkvben A. I. 1—5. és A. † 1-2. sorszám alatt foglalt ingatlanát egészben és külön az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben is részletezett, összesen 705 korona kikiáltási árban az 1903. évi **Január hó 29.** napján, d. e. 10 órakor Drinova község házájánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek szükség esetén a kikiáltási áron alól is el fogja adatni.

Árverelni kívánk tartozások bánatpénzül az ingatlanok kikiáltás árának 20 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az annak előzetes bírói letétbe helyezését tanúsító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár egyharmad részét az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 30 nap alatt, a második egyharmad részét ugyanazon naptól számított 60 nap alatt, a harmadik egyharmad részét ugyan-csak az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 90 nap alatt és az árverés napjától járó 5 százalékos kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a lugosi kir. adóhivatal mint bírósági letéti pénztárba befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíthatni.

A megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a telekkönyvi hatóságnál, ugyszintén Drinova község előljárogóságánál avagy a bírói kiküldöttnél megtekinthetők.

Lugos, 1902. évi szeptember hó 19. én
A lugosi kir. törvényszék mint ttkvi hatóság.

Dr. Rác,

kir. törvényszéki albiró.

Sternheim Jenő

butor-, épület-,
portál - asztalos

Lugos

Széchenyi-utca
23. szám alatt.

Rajzok és költségvetések
díjmentesen készíttetnek.

Klein Samu

szobafestő és mázoló

Lugos, Szende-utca 5.

Hirdetések

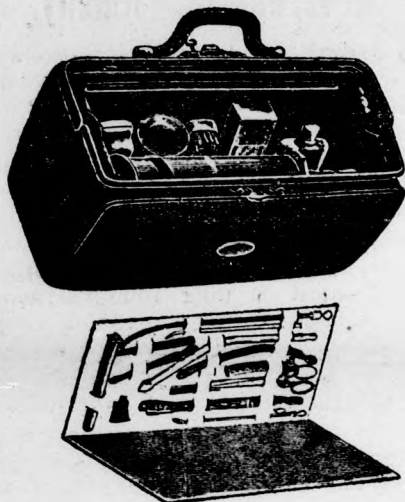
olcsó díjszabás mel-

----- lett felvételnek:

Szidon József könyvnyomdájában, Lugoson.

Schottola Ernő

A rugganta gyártás meghonosítója Magyarországon.
BUDAPEST, VI., Révay-u. 16. sz.

Szülésznőknek legmegbízhatóbb bevásárlási forrás az újonnan 95.000.-1902. szám alatt belügyminiszteri rendelettel beszerzendő bábátáskák és az azokhoz szükséges ellenőrzési és szülési jegyzőkönyvekben.

Továbbá az összes kötőszerek, irrigátorok, ágytáblák, feckendők, tejszivók, üvegek, gummicsövek, vízmentes gummilepedők stb.

Arjegyzék ingyen.

Hagenauer Frigyes Károly

üvegedzési

és festészeti műintézete

Budapest, VIII., Vig-utca 14.

Alapított: 1872. évben.

Legnagyobb kötéláru-raktár

Greku E.

Lugos, Izabella-tér.

Ajánlom zsákok, hevederek, kenderesepű és minden e szakmába vágó cikkekkel dúsan felszerelt, 30 év óta fenálló raktáramat.

Vidéki rendelések

postafordultával pontosan eszközöztetnek.

Nagy, nemesített fehér fajsértés

Yorkshire törzstenyészet

Bolduri gazdaság Lugos mellett.

Többoldalú kérdésre van szerencsém értesíteni, hogy a zárlat száj- és körömfájás miatt a megyében, valamint a tenyészetemben a sertésvész miatt fel van oldva s a sertésszállítás már megkezdődött.

Készletben van jelenleg 2—3 hónapos, 4—5 hónapos malacz, 8—10 hónapos és 1 éves kan, 2 drb eredeti importált tenyészkan.

Az egész állomány vésszen átment.

Berni fajmarha törzstenyészetemből van 1½—1¾ éves tenyészbika eladó.

Eckstein Fülöp, Lugos.

Francia társalgó-órák

és

Magán-táncztanítás

iránt érdeklődőknek szives felvilágosítással szolgál

Láposi Gusztáv

Templom-u. 25.

Első lugosi mélykút-fúrásai vállalat Kirschner és Társa

épület- és műlakatos-üzlete — Lugos, Templom-u. 13.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, u. m. **vízvezeték**, **fürdőszoba-berendezéseket**, **angol kloset**, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, **szivattyú felszerelések** jótállás mellett.

Takaréktűzhelyek mindenféle mintában készülnek.

Kútfúrások jótállás mellett furatnak és a legjobb ivóvíz biztosítatik.

Költségvetések és rajzok ingyen.

Wurmlinger és Janku

villanyos-szerelő és mechanikai gépek javító műhelye

NÉMET-LUGOS, Széchenyi-utca, Kanitz-féle házban.

Elvállalunk villanyos-világítás felszerelését, erőátvitelt, ugyszinte varrógépek, kerékpárok és egyéb mechanikai gépek javítását. Olesó árak. Pontos és tartós munka

A helyben évek során át tanusított munkásságunkra támaszkodva, bizton számítunk a n. é. közönség jóakaró támogatására.

Számos megbízás reményében, vagyunk teljes tisztelettel

Wurmlinger és Janku.

Telefon-megbízás, esetleges tudakozódást a Neuberger-kávéházba (telefon-szám 25) kérünk intézni, ahol minden kívánt felvilágosítást is leket nyerni.

Költségvetés ingyen.

Ő Felsége a szerb király udvari szállítója.

STEINMANÓ

szijgyártó és nyerges-mester

BUDAPEST, Váci-körút 27. (a Páris-szállóda mellett).

Elvállal mindennemű e szakba vágó munkákat.

Javítások pontosan eszközöltetnek.

A kőbányai Polgári serfőzde részv. társ. főraktára Lugos.

Temesvári-utca 35/213-sz.

Gondoskodjatok a gyermekeitekről!

Az Első Leány-kiházasító-Egyesület m. sz.

Budapest,

Teréz-körút 42/43 (saját palotájában).

Leány- és Fiu-Biztosító-Intézet

mindenkinek alkalmat nyújt arra, hogy csekély havi vagy évnegyedi járulékkal családjáról gondoskodhassék s pedig oly kedvező feltételek mellett, hogy egy családfőnek nem szabadna ez ügyben közelebbi felvilágosításnak beszerzését elmulasztani. A fokozatos járulékok változatlanok, szabottak és külön illeték nem fizetendő. A tagok a tisztajövedelemből évente 50%-ban részesülnek és elhunytuk esetén további fizetés kötelezettsége megszűnik s a kiházasítási-díj, ugy a nyereségjutalék annak daczára idejében és minden levonás nélkül kifizettetik. Felvilágosítással szolgál:

Neumann Ármin és társa

Husserl Béla, központi felügyelő Krassó-Szörénymegye részére.

Az „Anker” életbiztosító társaság

főügynöksége.

Olcsó díjszabás.

5% kamat biztosítva van a befizetett tőkeért.

A szabadalmazott bécsi es. és k. tűzbiztosító társaság főügynöksége.

Magyarországi vezérképviselet Budapest,

Alapított 1824. évben.

A biztosítási összegnek 20% nyereségben részesülnek a biztosítottak.

Écset-szeszgyár, Temesvári-utca 35/213. sz.

Neumann Ármin és társa

**Oppenheim Vilmos áruháza, Lugos, Izabella-tér, Dr. Major-féle házban, ajánl
a farsangi idényre.**

Uraknak:

ingeket, kélőket, gallérokat, nyakkendőket, keztüket, kamasnikat, cipőket, pénztárcákat, dohányzókészletet, sárcipőket (gyermek számára is). — Divatos kalapokat puha és kemény faconban, Plesz Vilmos esász és kir. kalapgyárából, melynek kizárólagos eladásával Lugoson czégem bizatott meg.

Hölgyeknek:

fehérneműeket, teljes menyasszonyi kelengyét, női- és leánycipőket, harisnyákat, mindenféle keztüket, bluzokat, kötényeket, sárcipőket, ugyszinte minden más divatárut. — Legfinomabb illatszerek. Mindenik áru csodálatosan **olcsó árban** adatik, miről meggyőződést szerezni a n. é. közönséget tisztelettel kéri:

Oppenheim Vilmos.

Alkalmi vétel!

Az előrehaladott idény miatt a következő árukat mélyen leszállított áron eladom:

Női- és gyermekkalapok.

Ruhaszövetek, méterje 20 krajczártól feljebb.

Gyapjuszövet, 120 cm. széles, méterje 60 kr.

Divatkelme, mosható, méterje 18 kr.

1 készlet: 2 ágyterítő, 1 asztalterítő, 2 frt 60 kr.

1 vég jó vászon, 4 forint

Női glázekeztü, 60 kr.

Férfi glázekeztü, 80 kr.

Házi czipő, 55 kr.

Amig a készlet tart.

Weismayer Lipót

Dobra-utca, a megyeházzal szemben.

Politzer Samu „Arany-Páva“-szálloda

Német-Lugos.

A n. é. vidéki közönség és a t. utazó urak figyelmébe tisztelettel van szerencsém ajánlani az első rangú, kényelmesen berendezett szállodámat.

Étterem és Kávéház.

Kitünő konyha, hamisítatlan tiszta italok. Gyors és figyelmes kiszolgálás. — Olcsó kosztbérlet házban és házon kívül. — Bérkoesi bárhova és minden időben kapható.

Szives látogatásért esd:

Politzer Samu,
vendéglős.

Deutsch Testvérek és Társa

Lugos.

Dús választék

a legfinomabb, legdivatosabb női ruhaszövetekben, selymekben és diszekben.

Különlegességek női- és gyermek-confectióban.

Gyapjuszövetek férfiolttönyöknek.

Asztalteritékek. Vászonárak.

Futó- és sofa-szőnyegek.

Ágy- és asztalterítők.

Szigoruan szabott árak mellett.